

جهد برای رهایی همشهری ها از درد و زندان

روایتی از اردوهای جهادی دندان پزشکان در روزهایی که همه ما عید دیدنی و سفر بودیم

ماندن یا بیرون رفتن؛ دوراهی نوروز ۱۴۰۰، زندگی با کرونا بعد از ۱۲ ماه، بیشترمان را آب دیده کرد؛ آن قدر که بی خیال در خواست های توأم با خواش و التماس وزارت بهداشت، دل به دریا زدیم و بیرون رفتیم، سفر رفتیم و مهمانی گرفتیم. دلیل هایمان هم به یک جمله ختم می شد؛ «خسته شدیم. دلمان برای خانواده و مهمانی تنگ شده». همین روزهایی که با این بهانه ها به عیددیدنی و سفر رفتیم، گروهی از دندان پزشکان سراسر کشور به استان های خراسان آمدند . ۵۰دندان پزشک دل از خانواده و عیددیدنی و سفر کنندند تا به ساکنان روستاهای محروم خراسان شمالی و زندانیان خراسان رضوی خدمات رایگان دندان پزشکی ارائه کنند؛ پزشکی که در کنار خدمات رایگان و خیرخواهانه به روستاییان و زندانیان خراسان رضوی، گل ریزانی خودمانی میان جمع خود برای آزادی زندانیان به راه انداختند. تا روز، یکشنبه ۱۴فروردین، وبا «یا علی(ع)» گفتن این دندان پزشکان، بیش از ۵۵میلیون تومان برای آزادی چند زندانی استان جمع شده است.

اول ماجرا

۵ سال قبل، پنج دانشجوی دندان پزشکی تصمیم گرفتند که برای بهداشت دهان و دندان ساکنان مناطق محروم در حد توان خود کاری کنند؛ تصمیمی جهادی و با اتکا به دانش علمی. برای گام نخست به چند روستا و منطقه محروم سسر زدن و جدا از آموزش صحیح مسسواک زدن، تاجایی که توان مالی و بضاعتشان جواب می داد، مسسواک و خمیر دندان هدیه به دادند. حالا بعد از گذشت ۱۵ سال، تعداد اعضای گروه «منتظران ظهور» به ۵۰۰دندان پزشک و عضو فعال افزایش یافته است.

این سخنان، خلاصه ای از گفته های دکتر جلال عادل، رئیس گروه جهادی منتظران ظهور است. گروهی که به گفته او، اقدامات خیرخواهانه آنان در حوزه سلامت و انجام امور پزشکی دهان و دندان به وسعت کل ایران افزایش یافته است. دکتر عابدی همه کارهای صورت گرفته در این گروه را جهادی ذکر می کند و می گوید: هرچند وقت فراخوان هایی برای انجام امور جهادی پزشکی در مناطق محروم و زندان ها در گروه اعلام می شود و پزشکان عضو براساس فراخوان اردوهای جهادی اعلام آمادگی می کنند.

رئیس گروه جهادی منتظران ظهور به نوروز کشته سالار شه سار می کند و می گوید: با برنامهریزی هایی که انجام دادیم، ابتدا به شهر «غلامان» خراسان شمالی که یکی از شهرهای مرزی است، رفتیم و خدمات دندان پزشکی ازسوی پزشکان ارائه شد. بعد از آن تصمیم گرفته شد که برای درمان بیماری های دهان و دندان زندانیان استان خراسان رضوی، اعضای تیم با تجهیزات پزشکی به زندان مرکزی مشهد منتقل شوند.

به گفته دکتر عادل با این تصمیم، اعضای این گروه جهادی از هشتم فروردین وارد مشهد شدند و تا پایان تعطیلات نوروز مشغول خدمت رسانی بودند.

استقبال از جهاد با دل و جان

تکمیل کننده صحبت های رئیس گروه جهادی منتظران ظهور چند عدد و رقم است. آمار ابتدایی او به استقبال دندان پزشکان اختصاصی دارد. او می گوید که برای نوروز امسال و در فراخوانی که منتشر کردند ۲۰۰پزشک اعلام آمادگی کردند اما با توجه به نیازهای منطقه، فقط اعزام ۵۰پزشک ممکن بود.

آمار دوم عادل درباره خدماتی است که در این مدت به زندانیان استان ارائه شد. به گفته او طی چندروز حضور این تیم جهادی پزشکی در زندان مرکزی مشهد، چناران و نیشابور، ۲۸۰۰خدمت دندان پزشکی ارائه شده است. این دکتر دندان پزشک این استقبال پزشکان و تعداد خدماتی را که به زندانیان مشهد ارائه شد، شایان توجه می داند و معتقد است این پزشکان از جان و دل گذشتند. می گوید: در نوروزی که همه افراد دوست دارند کنار خانواده باشند، دندان پزشکان از این طرح جهادی استقبال کردند. نکته دوم روزگار حضور کروناست. حرفه دندان پزشکی به دلیل نزدیکی پزشک با تنفس و ترشحات دهان بیماران، جزو مشاغل پرخطر این ایام است. بااین همه این چیزها دلیل و بهانه ای برای دوری آنان از اردوهای جهادی نبود.

جهاد برای آزادی

آخرین صحبت عادل درباره تلاش این پزشکان برای آزادسازی چند زندانی است. آن طور که او می گوید با حضور پزشکان در زندان های استان تصمیم گرفته شد که با یک گل ریزان چند زندانی آزاد شود؛ تصمیمی نهایی گروه منتظران ظهور این است که پس از جمع آوری مبالغ اگر توانستند دیه یک زن زندانی متهم به قصاص را پرداخت کنند یا آنکه

شکار

روزنامه شهرامید وزندگی

۳شنبه ۱۷فروردین ۱۴۰۰ ۲۲شهرامید ۲۳شماره ۳۳۳۳

SHAHRARANews.IR

۴

جامعه

قربانیان کوچک بلای بزرگ

به گفته رئیس بخش آی سی یوی کرونای بیمارستان اکبر مشهد، آمار بستری کودکان از اسفند سال ۹۸ تا اواخر بهمن ۹۹ در بیمارستان اکبر که مرکز کرونای استان است، ۱۱۷۹ کودک است که از بین کودکان بستری شده ۱۰۱ نفر فوت کرده اند. غلام رضا خامی درباره تأثیر کرونا بر رشد کودکان نیز می گوید: «هنوز مطالعه دقیقی در این زمینه صورت نگرفته است که کرونا چه تأثیری در رشد کودکان داشته است.» وی با اشاره به نگرانی سازمان جهانی بهداشت درباره کرونای کودکان می گوید: «تحرک نداشتن کودکان و قرنطینه کردن آن ها خطر چاقی کودکان را تشدید می کند. آموزش و پرورش به طور جدی از پارسال، طرحی را برای مبارزه با چاقی کودکان پیگیری می کند.»

وی ادامه می دهد: «متأسفانه معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در آموزش به مردم فعال نبوده است. کاش خودروهایی در خیابان بود که با بلندگو به مردم هشدار می داد. در کشور ما این آموزش ها انجام نمی شود و برای پیشگیری از ابتلا به کرونا تنها به رعایت فاصله اجتماعی و تنفسی تأکید می کنیم.» رئیس بخش آی سی یوی کرونای بیمارستان اکبر مشهد با اشاره به اینکه مرگ ومیر کودکان در کودکان حدود ۳ درصد از کل بستری ها در خراسان رضوی بوده است، می افزود: «فوت در کودکان به دو علت اتفاق می افتد؛ اولین علت درگیری های قلبی و عروقی و علت دوم فوت کودکان، بیماری زمینه ای است.»

۳۰مسیر آسیب پذیری کودکان در برابر کرونا

صحبت های رئیس بخش آی سی یوی کرونای بیمارستان اکبر مشهد، زنگ هشدار را که باید مدت ها قبل به صدا در می آمد، حالا با «آزیر خطر» به گوش شهروندان مشهدی می رساند؛ آژیر خطر «در امان نبودن کودکان» و بلکه «خطرناک تر بودن موقعیت آن ها نسبت به بزرگ سالان». دشواری شرایط کودکان در برابر کرونا صرفاً در جنگ مستقیم و نابرابر آن ها با این بیماری شوم خلاصه نمی شود. آنچه در

«نارسای سیستم تحصیلی» و توسعه ناگهانی «سیستم آموزش الکترونیک» هم نگرانی ها درباره کودکان را بین جامعه شناسان و روان شناسان دامن زده است. بخشی از این نگرانی ها به عوارض ناشی از استفاده نامناسب دانش آموزان از تلفن همراه و شبکه اینترنت برمی گردد و بخش دیگری ناشی از پیامدهای روانی، اجتماعی، و اخلاقی این شرایط برای کودکان و آینده آن ها است. آتنا عباسی، معلم دبستان، در گفت وگو با شهرآرا درباره برخی تجربه های شخصی خود از آموزش مجازی دانش آموزان، برخی رفتارهای به ظاهر خیرخواهانه اما در واقع غیرمسئولانه والدین را عاملی برای کاهش مسئولیت پذیری کودکان می داند و می گوید: «وقتی با کودکان و نوجوانان هم کلام می شوید، در صحبت های بیشتر آن ها نوعی گریز از مسئولیت پذیری را می بینید، انگار که شرایط فعلی آن ها را دچار نوعی بی اهمیتی نسبت به مسائلی که ذاتا برای تربیت آن ها مهم است، کرده است.

رضا توانا، مشاور خانواده، نیز با ابراز نگرانی از آنچه «زوال اخلاقی خانواده ها» می خواند، درباره نبود آمادگی در خانواده های ایرانی برای روبه رو شدن با آموزش مجازی دانش آموزان می گوید: «آموزش مجازی مانند هر پدیده تازه دیگر دارای وجه دوگانه

پرنده های قفسی

مصطفی توفیقی

در سالی که کرونا کام همه ما را تلخ و تلخ تر می کرد، همه لایه لای خبرهای سیاه، به دنبال خبرهای خوش می گشتیم، چراغ های امید... یکی از این چراغ ها که زود «روشن بودنش» را از تاریکی سال سیاه دریغ کرد، خبر «در امان بودن کودکان» از بلای مسری قرن بود. در میان این خبرها، بیمارستان فوق تخصصی کودکان مشهد (اکبر) که در ابتدای شیوع کرونا از «نبود موارد فوتی در اثر کرونا در میان کودکان» اطلاع داده بود، در پایان سال گذشته، از فاجعه فوت بیش از صد کودک مبتلا به کرونا در این بیمارستان خبر داد.

جامعه می گذرد و گفته های متخصصان پرده های مختلفی از این تناثر تراژیک را پس می زنند؛ از در خطر بودن سلامت جسم و روح کودکان تا آسیب های جدی به جامعه پذیر شدن و اخلاق شخصی و اجتماعی کودکان. پژوهش مرکز تحقیقات مدیریت رفاه اجتماعی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی، ابعاد دیگری از آسیب پذیری کودکان در دوران کرونا را نمایان می کند. به گفته رئیس مرکز تحقیقات مدیریت رفاه اجتماعی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، نتایج حاصل از مطالعه پیامدهای ناشی از همه گیری کرونا که تحت عنوان گزارش «کرونا و کودکان؛ یافته های جهانی اثرات کووید ۱۹ بر کودکان» تدوین شده است، نشان می دهد که کودکان از سه مسیر اصلی شامل «اثر مستقیم ویروس که ناشی از آلودگی به خود ویروس است، اثرات غیرمستقیم آن شامل تأثیرات اجتماعی و اقتصادی اقدامات سرکوب کننده انتقال ویروس و کنترل همه گیری و همچنین، اثرات درازمدت تر آن و ایجاد تأخیر در تحقق اهداف توسعه پایدار از این بحران» تأثیر می پذیرند. به گفته دکتر مروته وامقی، پژوهش ها نشان می دهد برخلاف تصور همگان که بر مصونیت کودکان در برابر بیماری کرونا تأکید دارند، سلامت اجتماعی، روانی و اقتصادی آن ها در اثر عوارض ناشی از کرونا به مخاطره افتاده است.

این پژوهش همچنین درباره آسیب پذیری کودکان در اثر کاهش دسترسی به خدمات بهداشتی، کمبود دسترسی به آب سالم، افزایش خشونت های خانگی کودکان، تبعیض طبقاتی میان کودکان و پیامدهای ناشی از آن، و همچنین کمبود امکانات آموزشی و ترک تحصیل کودکان در خانواده های کم درآمد و فقیر هشدار می دهد.

پیامدهای دیگر: تبعیض، خشونت، ترک تحصیل

رئیس مرکز تحقیقات مدیریت رفاه اجتماعی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی با یادآوری اینکه کاهش دسترسی به خدمات بهداشتی در این

گزارش شهرآرا درباره حال و روز کودکانی که قفس تنگ کرونا راه را بر اجتماعی شدن آن ها بسته است

شده است.»

پرنده های قفسی

«در بین پرنده بازاها مشهور است که اگر پرنده قفسی را آزاد کنید، چند روزی بیشتر در محیط خارج قفس دوام نمی آورد. به راحتی شکار می شود و اگر هم شکار نشود، نمی تواند از پس خودش بربیاید؛ ماجرای کودکان نسل کرونا هم همین است.» سعید فتاحی، روان شناس کودکان، با ذکر این مثال بیشتر خانواده ها از ایمن بودن فرزندان خردسالشان از شر کرونا در خانه خرسند بودند، کمتر خانواده های جواسش به این بوده است که این کودکان با چه عوارض روانی و اجتماعی روبه رو می شوند. درواقع معاشرت اندک کودکان با دیگران به ویژه هم سن و سال هایشان احتمالاً رشد روانی این کودکان را با کندی روبه رو خواهد کرد.»

آذر صمیمی، جامعه شناس، نیز در گفت وگو با شهرآرا از زاویه دیگری به آسیب شناسی رشد کودکان در دوران کرونا می پردازد: «رشد اجتماعی کودکان نیز از جهات مختلف در معرض آسیب جدی قرار گرفته است. مهم ترین آن ها هم اختلال در روند جامعه پذیری و اجتماعی شدن کودکان به ویژه کودکانی است که نزدیک سال های نوجوانی قرار دارند.» صمیمی می افزاید: «در مورد کودکان کم سن و سال تر این آسیب جدی مطرح است که تعامل بسیار کمتر آن ها با هم بازی هایشان، بخش مهمی از آموزش اجتماعی آن ها و رشد طبیعی آن ها را با اختلال مواجه کند.»

این جامعه شناس به مادرها و پدران توصیه می کند: «در این دوران برای کودکان بیشتر وقت بگذارند و با استفاده از کمک مشاوران خانواده تلاش کنند از هر فرصتی که سلامت کودکان را به مخاطره نمی اندازد برای انتقال تجربه اجتماعی شدن به کودکان استفاده کنند، به خصوص از راه هم بازی شدن با کودکان دیگر این چینی که کمبود هم بازی ها و هم سالان و... را ولو اندک جبران کنند.»

نگرانی از پیامدهای ویرانگر نظام آموزش مجازی

بی مسئولیت بار می آورند.» عباس کدخدا، دیگر مشاور خانواده، نیز به شهرآرا می گوید: «به نظر می رسد برعکس تبلیغات مکرر، موفق نشده ایم کارهای لازم را در حوزه افزایش سواد رسانه ای به ویژه در بین کودکان و نوجوانان انجام دهیم و در شرایطی که بیش از هر زمان دیگر به این آموزش ها نیاز داریم، دست جامعه خالی مانده است و پدر و مادرها بیس نیازهای تحصیلی فرزندان شان و مراقبت هایی که باید

مثبت و منفی است. ماجرا، حکایت بلد نبودن کار با چاقوست که ممکن است به جای میوه، دست فرزند شما را برید. به طور مثال می بینیم که در نسل های قبلی «تقلب» یک پدیده ضد اخلاقی و شذیداً مذموم در خانواده های ایرانی تلقی می شده، اما شرایط فعلی آن را به یک کار عادی و حتی لازم از نظر برخی خانواده ها تبدیل کرده است. در موارد متعدد خانواده ها با به عهده گرفتن وظایف تحصیلی دانش آموزان، آن ها را

در فضای مجازی داشته باشند، درمандه و عاجز شده اند.»

خانواده ها! بپوش ماسک

در شرایطی که آمارهای رسمی و غیررسمی از افزایش خشونت های خانگی در سال کرونا خبر می دهند، روان شناسان درباره واکنش روانی و اجتماعی کودکان در برابر این شرایط جدید هشدار می دهد. ملیکه ساعدی، روان شناس حوزه کودکان، در این باره به شهرآرا می گوید: «خستگی روحی و روانی برخی والدین، کودکان را با خشونت های خانگی روبه رو کرده است که ممکن است در ظاهر علیه خود آن ها نیز نباشد اما در نهایت موجب پرخاشگری یا افسردگی کودکان می شود.» این کارشناس روان شناسی از خانواده ها می خواهد در شرایطی که هماهنگی و هم صحبتی با یکدیگر، درک متقابل و استفاده از تجربه روان شناسان و مشاوران خانواده، تلاش کنند در این دوران دشوار کمترین آسیب متوجه کودکان شان شود. به گفته وی، بخش عمده ای از این آسیب های روانی کودکان نیاز به صرف هزینه با وقت زیاد ندارد و می توان با دانستن و عمل به تکنیک های خویشتن داری و کنترل محیط، شرایط بهتری برای کودکان فراهم آورد.